

Наталя ОРЛОВСЬКА,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального права та процесу,
Національна академія Державної прикордонної
служби України імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький

КРИМІНАЛЬНІ ЗАГРОЗИ БЕЗПЕЦІ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

В статті розкриваються питання поняття та видів кримінальних загроз безпеці транскордонного співробітництва як особливої форми взаємодії місцевих громад та органів влади суміжних держав. Доводиться, що на сучасному етапі безпекові питання є невід'ємною складовою економічної та культурної співпраці. Як кримінальні загрози аналізуються злочинність у прикордонні та кримінальна опозиція запобіжній діяльності з боку населення. Наголошується, що нормативне регулювання запобіжної діяльності у сфері забезпечення безпеки транскордонного співробітництва доцільно зосередити на регіональному та місцевому рівнях.

***Ключові слова:** транскордонне співробітництво, кримінальні загрози, злочинність у прикордонні, кримінальна опозиція населення.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Транскордонне співробітництво – спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших відносин між територіальними громадами, їх представницькими органами, місцевими органами виконавчої влади України та територіальними громадами, відповідними органами влади інших держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством [1]. Договірними сторонами тут виступають територіальні громади та органи влади різних юрисдикцій, що здійснюють місцеві і регіональні функції, діють від імені певної спільноти у відповідності з внутрішнім законодавством своїх держав. Відповідно, йдеться, насамперед, про взаємні контакти між органами місцевого самоврядування або місцевими органами державної влади. Системоутворюючим поняттям при визначенні транскордонного співробітництва є державний кордон, адже взаємодіють суб'єкти суміжних юрисдикцій, пов'язані спільною ділянкою кордону [2, с. 28].

У 1993 р. Україна приєдналася до Європейської рамочної конвенції про транскордонну співпрацю між територіальними громадами або властями [3] та низки протоколів до зазначеної Конвенції. У цій сфері прийнято ряд національних нормативних актів, зокрема, Закон «Про транскордонне співробітництво» [1], протягом останніх 10 років ухвалено кілька державних програм, на сьогодні діє Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2016–2020 роки [4]. Окрім цього, наявні двосторонні та багатосторонні угоди, підписані Україною з сусідніми державами.

Деякі нормативні приписи залишаються деклараціями про наміри, щодо деяких можливо удосконалення, однак в цілому держава орієнтується на посилення цієї форми взаємин, і де не дивно, адже переважна більшість регіонів нашої держави є прикордонними та мають умови для розвитку транскордонної співпраці.

Транскордонне співробітництво втілює сучасну концепцію державного кордону, який призначений розділяти різні політико-інституційні системи та одночасно забезпечувати контакт між різними соціальними колективами. При цьому у транскордонній співпраці бачимо прояв глокалізації – парадигми розвитку, яка, на противагу глобалізації, орієнтується на регіональну специфіку, прилаштовуючи уніфіковані практики під місцеві умови, що є запорукою розвитку громад у прикордонні, які, зберігаючи унікальність, стають відкритими для сучасного суспільства.

Хоча для транскордонного співробітництва провідним є економічний контекст, фахівці зазначають, що це явище є набагато складнішим та багатовимірним, охоплює набагато ширше коло аспектів життєдіяльності мешканців прикордонних територій, ніж суто економічна співпраця. Транскордонне співробітництво покликане сприяти легальним відносинам між громадянами сусідніх держав, запобіганню трансграничним правопорушенням [5].

Про яку соціальну та економічну конвергенцію прикордонних регіонів та створення нових можливостей для їх розвитку можна говорити у разі

негативної кримінальної ситуації (організована економічна злочинність, корупція тощо)? Більше того, питання загострюється тим, що криміналітет у прикордонні однієї держави впливає на рівень кримінальної напруженості в прикордонних регіонах іншої. Невипадково пріоритетами транскордонного співробітництва України із сусідніми державами, в тому числі в рамках єврорегіонів, визначені боротьба з організованою злочинністю (україно-польський кордон), запобігання контрабанді (україно-молдовський кордон) тощо [4].

Тож, оскільки відносинам між Україною та суміжними країнами, розвитку прикордонних регіонів суттєву загрозу становлять кримінальні прояви, кримінологічний супровід безпеки транскордонного співробітництва є актуальним питанням науково-теоретичного і прикладного спрямування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які опирається автор свідчить, що фахове опрацювання проблем транскордонного співробітництва охоплює такі важливі сфери, як економічна, соціальна, науково-технічна, екологічна та культурна. Але критерій безпеки не так давно опинився в центрі уваги. Зокрема, цьому питанню була присвячена низка представницьких науково-практичних форумів, серед яких міжнародна конференція «Транскордонна безпека: політико-правовий, соціально-економічний, гуманітарний та екологічний вимір» (м. Львів, 21 квітня 2017 р.), II Регіональний круглий стіл «Транскордонне співробітництво: проблеми і шляхи їх рішення» (м. Одеса, 28 вересня 2017 р.), круглий стіл, організований Центром міжнародної безпеки та партнерства та Координаційним центром міжнародного діалогу Україна-ЄС (м. Львів, 25 квітня 2018 р.) тощо.

Оскільки безпековий вимір транскордонного співробітництва неможливий без ґрунтовної розробки кримінологічної концепції кримінальних загроз у прикордонні та запобіжній діяльності щодо них, **метою даної статті** є формування авторського бачення кримінологічних засад безпеки транскордонного співробітництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для досягнення зазначеної мети необхідно визначитися з поняттями безпеки транскордонного співробітництва та його кримінологічних засад. У контексті цієї статті безпека транскордонного співробітництва – це стан убезпеченості його суб'єктів та учасників від кримінальних загроз, що досягається систематичною діяльністю державних та суспільних інституцій, яка регламентується відповідними нормативними актами. У свою чергу, кримінологічні засади – це теоретичне розуміння, нормативне забезпечення та практична реалізація запобіжної діяльності щодо зазначених загроз.

Виникає низка питань, пов'язаних з доцільністю виділення безпеки транскордонного співробітництва, зокрема, яке її співвідношення з прикордонною безпекою? у чому полягає специфіка кримінальних загроз безпеці транскордонного співробітництва?

1. *Щодо співвідношення безпеки транскордонного співробітництва та прикордонної безпеки.* Як зазначають фахівці [6, с. 7, с. 120–121;], прикордонна безпека – це захищеність територіальної цілісності та суверенітету держави, усіх сфер громадського життя й людської діяльності, прав та свобод громадян у прикордонному просторі. За неї досягається своєчасне виявлення, запобігання, нейтралізація реальних (потенційних) внутрішніх і зовнішніх загроз (реальних небезпек) та забезпечується сталий розвиток прикордонних територій, транспарентність державного кордону для здійснення транскордонної діяльності та подорожування осіб. Зміст прикордонної безпеки включає запобігання незаконному переміщенню різноманітних товарів, транскордонній злочинності, кіберзлочинності, незаконній міграції, тероризму тощо.

На відміну від прикордонної безпеки питання убезпечення транскордонного співробітництва є більш широкими. Вони пов'язані з характером, передумовами та рівнями здійснення останнього. У першу чергу, звернемо увагу, що транскордонна співпраця розглядається у двох площинах – як інструмент розвитку прикордонних територій та як євроінтеграційний

чинник [8], переважно в економічному контексті. Головне завдання для транскордонного співробітництва – налагодження ефективної економічної взаємодії, формування сприятливого зовнішньоекономічного інвестиційного клімату. Прикордонні території є периферійними, можливості їх економічного розвитку визначаються близькістю до державного кордону, тому є дещо обмеженими. Розвиток людського капіталу, збереження культурної спадщини та екологічного різноманіття тут є складовими економічного потенціалу територій по обидва боку кордону.

Передумови транскордонного співробітництва – це сукупність факторів, які обумовлюють його доцільність, серед яких [9]:

політико-правові (історичний досвід співіснування (почасти території однієї держави входили до складу суміжної), наявність міждержавних угод про стратегічне партнерство тощо);

природні (наявність взаємодоповнюючих природних ресурсів; спільні екологічні проблеми; рекреаційний потенціал суміжних територій тощо);

демографічні та пов'язані з ними соціально-культурні (існування багатонаціональних територій, що представлені національними меншинами, які є корінним населенням сусідніх країн, наявність родинних зв'язків між громадянами суміжних держав, спільні звичаї, традиції, віросповідання тощо).

Вбачається, що фактори, які виступають передумовами транскордонного співробітництва, одночасно виступають як чинники, що обумовлюють нестабільність та ризики виникнення кримінальних загроз. Наприклад, на тих прикордонних територіях України, які свого часу були складовими інших держав або знаходилися під їх впливом, відзначається наявність сепаратистських тенденцій, що виявляється в діяльності етнічних організованих угруповань, насильницьких та корисливо-насильницьких злочинах, які вчиняються на тлі національного розбрату (Україна – Угорщина, Румунія). Зрозуміло, що при характеристиці програм транскордонного співробітництва Україна-Угорщина-Словаччина, Україна-Румунія-Республіка Молдова [5] ці обставини неможна не враховувати.

Зазначені передумови відіграють свою роль на наступних рівнях транскордонного співробітництва:

державному, на якому виробляється національна політика розвитку такого співробітництва, узгоджуються національні інтереси з загальноєвропейськими, здійснюється гармонізація національних та регіональних цілей;

регіональному, на якому реалізується регіональна політика транскордонного співробітництва з урахуванням інтересів держави та місцевих органів влади, координуються взаємини між регіонами сусідніх країн;

місцевому, на якому узгоджуються місцеві плани розвитку, відбувається конкретна співпраця між суб'єктами прикордонних територій [2, с. 27–28].

Зрозуміло, що передумови транскордонного співробітництва виявляють себе на регіональному та місцевому рівнях. Однак формування нормативної бази такої співпраці починається саме на державному рівні, оскільки керівництво держави, з урахуванням загальнонаціональних інтересів, приймає рішення щодо транскордонного співробітництва та його особливостей. Регіональні та місцеві особливості визначають специфіку кожної програми транскордонної співпраці.

Відповідно, прикордонна безпека виступає складовою безпеки транскордонного співробітництва. І якщо перша спрямована на забезпечення національних інтересів, прав та свобод громадян у прикордонному просторі, то забезпечення другої зачіпає не лише прикордонні, а й, почасти, внутрішні території держави, адже особи та предмети/вантажі, які перетинають кордон, далеко не завжди зупиняються у прикордонні суміжної держави. Все це вимагає значно більших організаційних, інституційних, нормативних, фінансових ресурсів.

2. *Щодо специфіки кримінальних загроз безпеці транскордонного співробітництва.* До таких кримінальних загроз пропонується відносити злочинність у прикордонному просторі, центральною частиною яких є транскордонна злочинність, а також кримінальну опозицію запобіжній

діяльності з боку населення на прикордонних територіях.

Злочинність у прикордонному просторі являються собою систему злочинів, серед яких найвагомішу частку становлять економічні за своєю сутністю суспільно небезпечні діяння, спрямовані на отримання злочинних прибутків/надприбутків. Злочини, пов'язані контрабандою, торгівлею людьми, органами і тканинами для трансплантації, організацією нелегальної міграції, також входять у економічну (у широкому сенсі) сферу – тіньову економічну діяльність. Поряд із цим мають місце так звані «забезпечуючі» злочини, до яких можна віднести корупційні, пов'язані зі створенням організованих злочинних структур, фіктивним підприємництвом, відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом тощо [10]. Одним із першочергових завдань розвитку прикордоння територій по обидва боки кордону є запобігання організованим проявам транскордонної злочинності. Цілком закономірно, згідно з Державної програмою розвитку транскордонного співробітництва на 2016–2020 роки за напрямом сприяння економічному та соціальному розвитку прикордонних регіонів України, одним з основних її (програми) завдань є боротьба з нелегальною міграцією, організованою злочинністю та контрабандою [4].

Ядро злочинності у прикордонному просторі становлять транскордонні злочини:

з одного боку, транскордонні злочини підпадають під ознаки злочинів, що носять транснаціональний характер (ч. 2 ст. 3 Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності);

з іншого, особливістю транскордонних злочинів є факт фізичного перетинання правопорушником державного кордону, переміщення через державний/митний кордон певних осіб, предметів, вантажів тощо, тобто транскордонна злочинність локалізована на державному кордоні.

Таким чином, транскордонна злочинність, будучи різновидом транснаціональної злочинності, втілює локальні кримінальні особливості, при цьому локальність означає місцевий, а не загальнодержавний рівень. Транскордонна злочинність виявляє себе у злочинах, що відображають

соціально-економічну, політичну, демографічну специфіку територій по обидва боки кордону. Це означає залучення до спільної кримінальної активності громадян суміжних держав, сприяє наявності так званого «іноземного елемента» у злочинності на території України, що суттєво ускладнює правоохоронну діяльність.

З огляду на це, можна дійти висновку, що злочинності у прикордонному просторі притаманні такі ознаки як відносно обмежене коло злочинів, з акцентом на економічні транскордонні, а також значна питома вага іноземців-правопорушників. У контексті кримінальних загроз транскордонному співробітництву доцільно ставити питання про системний криминологічний аналіз злочинності у прикордонні як окремого різновиду злочинності.

Один із факторів, якому, на наш погляд, слід надати системного значення – це кримінальна опозиція запобіжній діяльності з боку населення прикордонних територій. Віднесення цього чиннику до кримінальних загроз обумовлено тим значенням, яке позиція населення відіграє у забезпеченні безпекової складової.

Традиційно фактор населення сприймається через призму участі громадянського суспільства у забезпеченні безпеки державного кордону від кримінальних загроз. Громадянське суспільство (сукупність недержавних суб'єктів запобігання кримінальним загрозам) реалізує свою участь у низці форм – інституційних та неінституційних. На наш погляд, говорити про окремих громадян у сфері забезпечення безпеки транскордонного співробітництва немає сенсу, адже масштабність завдань передбачає масове залучення населення у протистояння злочинності.

Поки населення не буде підтримувати антикримінальну діяльність, годі сподіватися, що виключно зусиллями державних структур можна забезпечити спокій, стабільність, безпеку. Однак на сьогодні саме населення прикордонних регіонів є активним учасником кримінальних схем. Порушення митних правил, контрабанда (у кримінально-правовому розумінні цього поняття), організація нелегальної міграції, інші види транскордонної тіньової економічної діяльності

– це найбільш доходна сфера зайнятості місцевих жителів [10].

У значної частини населення сформоване уявлення, що оскільки держава не створює можливостей для їх зайнятості, то місцеві жителі «залишають за собою право» заробляти так, як вони вважають за потрібне. Приклади не просто опозиції, а відкритого спротиву правоохоронної діяльності з боку місцевого населення, аж до застосування зброї щодо правоохоронців, вже нікого не дивують.

У контексті кримінальних загроз транскордонному співробітництву кримінальна опозиція запобіжній діяльності з боку населення відіграє надзвичайно важливу роль, адже на противагу незаконному обігу товарів та послуг транскордонна співпраця має потенціал для розвитку легальної економічної активності. Але лише у разі, коли ця активність створить реальну альтернативу кримінальній діяльності, адже ще раз підкреслимо, що злочинність у прикордонні має яскраво виражений економічний характер.

Таким чином, кримінальна опозиція запобіжній діяльності з боку населення прикордонних регіонів означає включення місцевих жителів у кримінальні практики, мінімальну готовність до активної співпраці з правоохоронними органами, значні можливості для ухилення від соціального контролю за рахунок фактору кордону [11].

Наведені міркування щодо кримінальних загроз безпеці транскордонного співробітництва є складовою розробки теоретичного обґрунтування розвитку нормативного забезпечення та практичної реалізації запобіжної діяльності у цій сфері.

Є сенс підтримати позицію щодо доцільності реформи організаційно-економічного механізму регулювання транскордонного співробітництва шляхом оновлення адміністративних методів, економічного забезпечення та стимулювання задля об'єднання зусиль суміжних держав для вирішення спільних проблем у транскордонних регіонах [12, с. 31–32]. У контексті кримінологічного супроводу транскордонної співпраці слід наголосити на принципово важливому відображенні безпекового аспекту в нормативній базі.

При цьому основні рівні запобіжної діяльності – регіональний, на якому здійснюватимуться кримінологічні заходи різного характеру з урахуванням особливостей конкретних прикордонних територій, та місцевий, який враховує специфіку певних програм транскордонного співробітництва. На наш погляд, визначення безпекових питань на національному рівні має стосуватися лише найбільш загальних питань, стратегій та концепцій розвитку транскордонного співробітництва. Конкретні запобіжні програми, комплекси заходів, їх суб'єктний склад мають визначатися лише з огляду на регіональну та місцеву специфіку.

На сьогодні серед безпекових заходів щодо розвитку транскордонного співробітництва зазначено забезпечення ефективної взаємодії правоохоронних органів України та сусідніх держав з метою боротьби з організованою злочинністю в прикордонних регіонах [4]. Форми та методи взаємодії можуть бути самими різноманітними: інформаційно-аналітичне співробітництво; оперативно-розшукове та технічне співробітництво; співробітництво у сфері розшуку і поверненні викрадених предметів; затримання осіб, що вчиняють злочини тощо. Важко переоцінити важливість обміну інформацією про появу нових способів та видів вчинення злочинів, про особливості приховування злочинів, технологій і технічних засобів, які використовуються при їх вчиненні; коротко- та середньострокові оцінки криміногенної ситуації у регіонах зі складною оперативною обстановкою тощо [11, с. 147]. Але особливості такої взаємодії як частина мають бути частиною саме локального унормування безпеки транскордонного співробітництва.

Таким чином, можна дійти **висновку**, що транскордонне співробітництво потребує антикримінального захисту для ефективної реалізації проектів різного характеру. Кримінальні загрози транскордонній співпраці – злочинність у прикордонні та кримінальна опозиція запобіжній діяльності з боку населення на прикордонних територіях – вимагають зосередження зусиль на регіональному та місцевому рівнях з обов'язковим акцентом на налагодженні взаємодії з суб'єктами запобіжної діяльної суміжних держав.

Оскільки транскордонне співробітництво за рахунок економічних важелів і запровадження соціально-культурних проектів здатне зменшити «кримінальне навантаження» на прикордонні регіони, **перспективи подальших розвідок** пов'язані з кримінологічним опрацюванням кримінальних загроз зазначеному співробітництву та переглядом підходів до нормативної регламентації запобіжної діяльності щодо цих загроз.

Список використаної літератури

1. Про транскордонне співробітництво: Закон України (в ред. від 16.10.2012). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-15> (дата звернення: 09.08.2018 р.)
2. Артёмов І. В. Транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України : монографія. Ужгород : Ліра, 2009. 520 с.
3. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, м. Мадрид, 21 травня 1980 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_106 (дата звернення: 09.08.2018 р.)
4. Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України № 554 від 23 серпня 2016 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/554-2016-п> (дата звернення: 09.08.2018 р.)
5. Кухарська Н. О. Транскордонне співробітництво як форма розвитку економічних відносин України на регіональному рівні. URL: <http://qps.ru/F3Vky> (дата звернення: 11.08.2018 р.)
6. Черторижський В. Проблематика забезпечення безпеки прикордонних територій. *Україна в умовах трансформації міжнародної системи безпеки* : матер. міжнар. наук.-практ. конф. Львів : Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2018. С. 120–22.
7. Дем'янюк Ю. А. Прикордонна безпека: концептуальний підхід до дефініції поняття. *Гілея : науковий вісник*. К. : ВІР УАН, 2012. Вип. 67. С. 656–661.
8. Міжнародна співпраця регіонів в контексті зближення України та ЄС: зовнішньоекономічні, інвестиційні та управлінські аспекти: Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1554> (дата звернення: 11.08.2018 р.)
9. Бабанська О. В. Транскордонне співробітництво України з країнами-членами ЄС за умов економічної асоціації : дис. канд. екон. наук. Одеса, 2017. 271 с.
10. Орловська Н. А. Концептуальні засади участі громадянського суспільства в забезпеченні безпеки державного кордону (кримінологічний вимір). *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Юридичні науки* : електрон. наук. вид. Хмельницький, 2016. URL: http://nadpsu.edu.ua/images/nauka/zbirn_engl_lang/yurnauki/art1.2016.pdf
11. Орловська Н. А. До питання забезпечення безпекової складової транскордонного співробітництва. Транскордонна співпраця: проблеми та шляхи їх

вирішення : матер. II регіонального круглого столу (м. Одеса, 28–29 вересня 2017 року). К. : Національна академія прокуратури України, 2017. С. 144–147.

12. Розвиток транскордонного співробітництва з новими державами-членами ЄС : метод. рек. / авт. кол. : В. М. Кривцова (кер.), О. М. Овчар, О. А. Остапенко та ін. К. : НАДУ, 2009. 40 с.

Орловская Н. А. Криминальные угрозы безопасности трансграничного сотрудничества

В статье рассматриваются понятие и видов криминальных угроз безопасности трансграничного сотрудничества как особой формы взаимодействия местных общин и органов власти смежных государств. Обращается внимание на то, что на современном этапе вопросы безопасности являются неотъемлемой составляющей экономического и культурного сотрудничества. В качестве криминальных угроз анализируются преступность в пограничье и криминальная оппозиция предупредительной деятельности со стороны населения. Аргументируется, что нормативное регулирование предупредительной деятельности в сфере обеспечения безопасности трансграничного сотрудничества целесообразно сосредоточить на региональном и местном уровнях.

Ключевые слова: трансграничное сотрудничество, криминальные угрозы, преступность в пограничье, криминальная оппозиция населения.

Orlovska N. The Criminal Threats for Cross-Border Cooperation Security

The article is devoted to the problems of cross-border cooperation security ensuring.

Cross-border cooperation presents itself the joint actions aimed on economic, social, scientific and technical, environmental (ecological ones), cultural and other relations establishing and deepening between territorial communities, their representative bodies, local executive authorities of Ukraine and also other countries territorial communities and relevant authorities within the competence defined by their national legislations.

In cross-border cooperation the «glocalization» finds itself out as a certain development paradigm which is in contrary to globalization being oriented and focused on regional specifics. In this context cross-border cooperation is intended to promote and encourage legal relations between citizens of neighboring countries simultaneously preventing cross-border offenses.

Unlike border security the cross-border cooperation providing holding issues are some wider. They relate to the nature, prerequisites and implementation levels of such cooperation. As prerequisites for cross-border cooperation are understood combinations of factors determining its expediency including political-legal, natural-environmental, demographic and related socio-cultural ones. The above given prerequisites are playing their part on local, regional and state levels for cross-border cooperation.

The main criminal threats in cross-border cooperation security context are:

the criminality in border area for which are considered such features as a relatively limited range of crimes with an accents on economic cross-border ones as well as a significant proportion of foreigners-offenders;

the criminal opposition from the border regions local populations concerning preventive activities different kinds.

In the cross-border cooperation criminological accompaniment context it is necessary to emphasize security aspect in normative framework reflection fundamentally importance.

At the same time the main levels of preventive activity are:

a regional one – carrying out criminological measures of various nature and characteristics in accordance to specifics of concrete border areas;

a local one – taking into account the specificity of cross-border cooperation certain programs.

From authors` point of vision on national level security aspects definition in order to cross-border cooperation effective providing has to be considered to most common issues, strategies and paradigms of development.

What is about concrete preventive programs and complexes of measures and their subjected content has to be defined having taken into attention the regional and local specifics as well.

Key words: *cross-border cooperation, criminal threats, criminality in border area, criminal opposition from the populations.*